

Težkoče češkoslovaškega vprašanja

Ovire zunanjepolitičnih vplivov — Naporna in dolgotrajna posvetovanja — Manifestativni in demonstrativni pogreb žagarja Beyerla — Novi letalski incidenti

PRAGA, 12. avgusta. Po sklenitvi premirja med Rusi in Japonci se zanimanje Evrope zopet v celoti obrača proti Češkoslovaški in sicer radi pogajanj, ki so se ta teden pričela in radi srdite kompanije, ki jo je pričel nemški tisk še stopnjevati. Neprestani in vedno bolj brezobzirni napadi po vsem tisku Nemčije na Češkoslovaško ustvarjajo tako v republiki kakor po vsej evropski celini atmosfero, ki nikakor ne more dobro vplivati ne na lorda Runcimana, ne na mednarodni položaj. Ako se ta kampanja ne neha, bo postalo vse prizadevanje v Pragi silno težavno ali celo brezupno.

PRAŠKE KONFERENCE.

Za časa svojega bivanja v Pragi je lord Walter Runciman konferiral s predsednikom republike dr. Benešem, predsednikom vlade dr. Hodžo, zunanjim ministrom dr. Krofto, ministrom prosvete dr. Frankom, delegati sudetskoneške stranke in delegati nemške socialdemokratske stranke. Z nekaterimi je lord Runciman konferiral ponovno, vodja sudetskih Nemcev Konrad Henlein pa se njegovemu povabilu na razgovor še vedno ni odzval. Tudi to je za položaj značilno. Vse te konference so bile več ali manj samo priprava za posredovanje in pričetek reševanja celoga kompleksa narodnomanjšinskih vprašanj v ČSR. Dasi se lord Runciman o svojih vtisih in mnenjih ne izraža, se je iz njegove okolice vendarle izvedelo, da so težkoče mnogo večje kakor se je pričakovalo. Vedno bolj postaja jasno, da središče ovir ni v Pragi, ampak v Berlinu.

RUNCIMANOVO POROČILO.

Lord Runciman je po prvih desetih dneh svoje praške misli sestavil pordno poročilo o položaju, ki ga je poslal angleškemu ministrskemu predsedniku Chamberlainu. Na podlagi tega poročila si bo angleška vlada ustvarila svojo sodbo in uporabila, ako bo treba, tudi diplomatska sredstva za vplivanje na splošni položaj. Že sedaj pa računalo v Londonu, da bo praška posredovalna mislija dolgotrajna in težavna. Oglašajo se celo pesimisti, ki pravijo da bodo pogajanja sploh brez uspeha, ker so v ozadju sile, ki sporazuma nočejo in so razne nesprejemljive zahteve le pretveza za drugačne cilje. Res pa je, da ne kažejo dobre volje samo Čehi, ampak do neke mere tudi sudetski Nemci sami, toda uspehi vse te dobre volje so koncem konca vendarle odvisni le od zunanjepolitičnih vplivov.

SPREJEMI IN POSVETOVANJA.

V sredo je bil lord Runciman ponovno pri dr. Benešu in je konferiral tudi z dr. Hodžo. Z obema je razpravljalo o nadaljnjih procedurah posredovanja. Včeraj je ponovno sprejel zastopnike sudetskih Nemcev, danes pa bo prvič stopil v osebni stik z delegati madžarske narodne manjšine, ki mu bodo tudi izročili spomenico s svojimi zahtevami in predlogi. Istočasno sprejema ministrski predsednik dr. Hodža razne politike in delegacije, s katerimi se posvetuje. V sredo je konferiral z delegati sudetskih Nemcev, včeraj dopoldne je poročal parlamentarnemu odboru šestorice o razvoju prizadevanj za sporazum. Danes bo sprejel dr. Hodža Madžare in danes ali jutri znova Nemce.

POGREB V GLASERWALDU.

Med vsemi temi konferencami v Pragi je pa bil včeraj v Glaserwaldu pri Harmanecu pogreb v nedeljo ubitega čla-

na sudetskoneške stranke žagarja Beyerla, ki je padel, kakor je bilo nesporno uradno ugotovljeno, v spopadu med nacisti in nemškimi socialnimi demokrati, torej brez vsake češke krivde. Dasi je pa bil ta incident le obračun med Nemci samimi, je napravil tisk v Nemčiji iz tega silno afero in tudi stranka sudetskih Nemcev je razglasila Beyerla za svojega narodnega mučenika. Včerajšnji pogreb se je zato spremenil v novo veliko nemško manifestacijo in demonstracijo. K pogrebu so spravili Nemci več tisoč ljudi od blizu in daleč. Krsta je bila ovita v zastavo stranke, oder pa ves okrašen hrastovimi listi. Pevci so peli nacistične pesmi, najprej »Komm Kamerad«. Zbranih je bilo 180 zastav, zadaj so pa korakali nemški uniformirani oddelki, stranke in telovadei.

GOVOR SENATORJA FRANKA.

Prvi in glavni govornik je bil nemški senator Ludwig Frank, ki je med drugim dejal: »Na tem mestu prisegamo zvestobo za zvestobo. Priklanjamo zastavo pred veličino tvoje žrtve. V vsej bodočnosti boš korakal nepozabljen z nami v naših vrstah. Sovražnik naj ve: Mi se ne

bojimo smrti. Na mesto vsakega padlega stopijo novi tisoči, pripravljeni na nadaljnje žrtve, kajti danes velja rek: Zastava je več kakor smrt! To je dedščina frontne generacije, ideje za katero se bojeje, ki je vredna več kakor življenje.« Lord Runciman je poslal v Glaserwald kot opazovalca angleškega majorja Suttona Pratta, ki je prisostvoval pogrebu in tudi s svoje strani preiskal vsa zadeva.

NOVI LETALSKI INCIDENTI.

Med tem sta nastala zopet dva nova incidenta. Dve nemški letali sta preleteli češkoslovaško mejo. Predvčeršnjim se je v Liberecu spustilo na tla nemško vojaško letalo, ki ga je vodil neki gojenec nemške letalske šole bolgarske narodnosti. Letalo in pilota so češka oblast poslala nazaj v Nemčijo. Včeraj pa je preletelo mejo drugo nemško vojaško letalo med Krmovim in Opavo. Letalo je 38 km daleč v notranost in se je na meji obdalo z umetno meglo. Češkoslovaški poslanik v Berlinu je dobil takej naročilo, naj pri nemški vladi protestira proti tem kršitvam meje. To je že 78. primer kršitve od letošnjega 20. maja.

Premirje na posredovanje velesil

INTERVENCIJE V MOSKVI IN TOKIU. PREMIRJE NA BOJIŠČU. RUSI BODO ŠE BOLJ PODPRILI KITAJCE.

PARIZ, 12. avgusta. Iz poučenih diplomatskih virov se izve, da je sklenitev premirja med sovjetsko Rusijo in Japonsko zasluga velesil. Anglija, Francija in Amerika so te dni prijateljsko nasvetovale sovjetski Rusiji, naj zaenkrat ne začne vojne z Japonsko, ker bi se konflikt na Daljnem vzhodu težko lokaliziral in bi nastala zlasti v Evropi nevarnost za nove poostrene spore. Na drugi strani sta pa pritiskali na Japonsko Nemčija in Italija, naglašajoč prav tako, da sedanj mednarodni položaj za vojno Japonske z Rusijo ni ugoden. Obe ti dve intervenciji sta končno dosegli, da je bil sklenjen sporazum o premirju in mirni poravnavi nasprotij na Daljnem vzhodu. Tako v Moskvi kakor v Tokiu se je pa bil oster boj med diplomacijo in vojsko, ki je hotela vojno. Sporazum o premirju je pokazal, da je vsaj zaenkrat zmagalo stališče diplomacije.

TOKIO, 12. avgusta. Boji med Japonci in Rusi so trajali včeraj vse do poldneva, ko so trobentači na obeh straneh naznanili premirje. S tem so se sovražnosti nehale. Pri Čangkufengu sta ležali obe vojski v strelskih jarkih komaj 60 m oddaljeni druga od druge in sta se šele po premirju oddaljili za 1000 m.

MOSKVA, 12. avgusta. Južno od Čangkufengskih položajev je bila včeraj prva konferenca zastopnikov Rusije in Japonske, na kateri se je razpravljalo o črti, na kateri naj stvoje japonske čete. — Druga konferenca bo danes popoldne.

TOKIO, 12. avgusta. DNB. Včerajšnji večerni listi presojajo premirje med Japonsko in Rusijo precej rezervirano. Listi pravijo, da so tudi borze zavzele stališče čakanja in transakcije niso tako živahne kakor se je pričakovalo. Po vesteh iz Singlinga Japonci trdno upajo, da bodo Rusi striktno izpolnili vse pogoje.

NEWYORK, 12. avgusta. »New York Times« pišejo, da se s premirjem med Rusi in Japonci položaj na Daljnem vzhodu ni mnogo spremenil. Nihče ne ve, če se incidenti v kratkem ne bodo ponovili.

Vsekakor je pa izven vsakega dvoma, da bodo Rusi sedaj še bolj podprli Kitajce v njihovem odporu proti Japoncem. V Moskvi se zavedajo, da bi bila ofenzivna vojna proti Japonski mogoča samo sedaj, kajti pozneje bo mogoča le še defenzivna.

LONDON, 12. avgusta. Ves angleški tisk pozdravlja ponehanje napetosti med Rusijo in Japonsko. Mnogi menijo, da je sklenitev premirja udarec za japonske militariste. »Times« menijo, da se je Japonska prej vdala kakor Rusija, ne da bi vedela, če bodo prizadevanja uspela ali ne. »Daily Telegraph« pa piše, da so se japonski generali v Mandžuriji tako vklonili, čim so dobili poziv iz Tokia. Razum je Japoncem sam narekoval, da se izognejo zapletljajem z Rusijo.

BERLIN, 12. avgusta. DDDP piše: »Tudi ako je Moskva sprejela japonske predloge glede premirja, to še nikakor ni dokaz miroljubnosti, ampak le ruske zahteve, da je krivda na njihovi strani. Spopadi z Japonci so tipičen primer moskovske politike, katere namen je pripravljati prevratne nemire. Nemčija spremlja z odkritim veseljem prizadevanja Tokia za ohranitev svetovnega mira. Nemške simpatije so na japonski strani. Nemški zunanji minister je to ob priliki razgovora z japonskim poslanikom ponovno naglašil.

ŠVICA SE UTRJUJE.

BERN, 12. avgusta. Turisti, ki so te dni potovali čez Malojski in Bernina-Paß ter vzdolž tega dela meje, so morali na zahtevo vojaških oblasti kreniti na druge, manj važne ceste. Pravijo, da Švica po anšlusu to mejo naglo utrjuje.

Borza, Curih, 12. avgusta. Devize. Beograd 10, Pariz 11.8975, London 21.29, Newyork 436.625, Milano 22.98, Berlin 175.12, Dunaj 33, Praga 13.08.

Dunjska vremenska napoved za jutri: Hladnejše, deževno, zapadni vetrovi.

Zapiski

Lord Runciman v vlogi deltskega orakla

V londonskih »Times« piše Mr. Stevenson iz Oxforda, da je mogoče primerjati poslanstvo lorda Runcimana na Češkoslovaškem s poslanstvom Demonaxa iz arkejskega mesta Mantineje, katero je moral izpolniti po poročanju Herodota v 6. stoletju pred Krisusom na ozemlju današnje Kirenajke. Tudi tam je obstajala nevarnost, da zaradi pomešanja prebivalstva (Grkov, Libijcev in tujih priseljencev) in zaradi nemirov med Libijci, da Grki to ozemlje izgubijo. Poslali so sle v deltsko proročišče s prošnjo za svet, kako naj uredijo te razmere. Nasvet se je glasil, naj pošljejo tja posrednika Demonaxa iz mesta Mantinea. To se je zgodilo in Demonax je razdelil prebivalstvo v tri rodove: v tirenske in domorodne Afričane, Peloponežane in Krečane in končno prebivalce z otokov. — Ta zgodbe, ki jo pripoveduje Herodot, v mnogočem spominja na okoliščine Runcimanovega poslanstva v češkoslovaški republiki. Bila bi prijetna misel, da smatrajo evropske države Anglijo za sposobno, igrati v političnem dogajanju vlogo deltskega orakla.

Italija se pripravlja

Letošnji italijanski veliki manevri so končali z nagovorom g. Mussolinia, ki je ob tej priliki povdaril: Norost je udajati se iluzijam, zločin, ne se pripravljati, ko grme topovi v tolikih delih sveta. Mi se ne udajamo iluzijam in zato se pripravljamo.

Nepričakovana črna srajca

List neapolskih fašističnih organizacij »La Campania« svari »takolimenovane Italijane«, ki neradi oblačijo črno srajco in »strankino« uniformo. List piše: »Če bi ti »Italijani« smeli obleči žalostni diplomatski frak naplhnjenec, bi ga oblekli rajši ko črno srajco. To ni povrhna nenaklonjenost, marveč globok odpor, posledica nesprejemljivega duševnega razpoloženja, ki tava za starimi formami meščanskega življenja. To so večinoma višji uradniki, zlasti pa srednješkolski profesorji. To so ljudje, ki v slepem nerazumevanju in prirojenem nezaupanju domnevajo, da pomeni pošnja uniforme sprejemanje odgovornosti, za katero bi jih že jutri utegnili soditi druga sodišča. Ti zahrbtnježi, ki se obnašajo kot fašisti, a so vselej pripravljeni ostro kritizirati in prerokovati katastrofe, in ki še danes diskutirajo o osnovah fašizma in v duhu tožijo za prešliimi časi, ti nenravneži ne vedo, da smo do grla siti vseh, ki v nepravem času prirejajo postne pridige, — da imamo dosti vseh epileptičnih intelektualcev, ki iščejo govorniške tribune, vseh politikarjev, doktrinarcev, ki bi se radi proslavili...«

Dva slovanska naroda iščeta poti do svojih src

Varšavski list »Nova Rzeczpospolita« objavlja razgovor svojega urednika z voditeljem čsl. ljudske stranke msgrjem Staškom. Ta razgovor dokazuje, da je poljska javnost nenavadno dobro poučena o notranjepolitičnih zadevah v ČSR. Poslanec Stašek je informiral poljskega novinarja o političnih hibah Hlinkove stranke in o resnični razdelitvi političnih sil na Slovaškem, kjer Hlinka nima večine. Izrazil je željo po skorajšnji združitvi strank, katerih razcepljenost škodi državi, Slovačkom in strankam samim. Dalje je poudaril, da vsi čsl. katoliki iskreno želijo, da bi prišlo do poboljšanja odnosov med Poljsko in ČSR. Zalostna usoda polabskih Slovanov naj bi bilo svari: Poljake je ekspanzija izrinila od Odre, Čehi pa od njihove prirodne meje. Sodelovanje med Poljsko in ČSR bi koristilo vsemu Slovanstvu.

Maribor, 12. avgusta.

Ako sledimo razvoj svetovnih dogodkov, nam nehoti prihaja pred oči igra mačke s miško. Velešile vsiljujejo malim narodom svoje protektorate. Igra se visoka igra za usodo teh narodov, za njihovo svobodno samoodločanje in procvit na eni strani ter hlapčevstvo in izkoriščanje na drugi.

Najboljši primer za to je Češkoslovaška. Nacionalizem, ki se čuti radi ravnania praške vlade s sudetskimi Nemci ponižanega, je mobiliziral vse, da dobi »zadostneje«, čeprav ni potrebno sudetskemu Nemcu spregovoriti od otroškega vrtca pa do doktorata niti ene češke besede. Češki Nemci imajo svoje šole vseh vrst, imajo v svojih rokah steklarsko in tekstilno industrijo, s kapitalom pa so udeleženi še v celi vrsti drugih podjetij.

Ako pa na drugi strani pogledamo v kakih razmerah živi nemška manjšina drugo, vidimo, da le-ta nima nobenih šol ter nikakih pravic, opazimo pa tudi, da jih za nje niti ne zahtevajo. Ko spoznamo to, vidimo jasno, da to faktično ni boj za ohranitev narodne samobitnosti nemških manjšin, temveč le boj za eksploatacijo temu primernih držav. Končno pa je dokazala resničnost gornje trditve že svetovna vojna.

Čehi, narod, ki si je vključ vsem oviram znal priboriti svobodo, so se strnili ter so ves svet, kot tudi svoje sosedes presenetili z odločnostjo, samozavestjo in mirom ter s tem odstranili vsaj za nekaj časa grozečo nevarnost novega poboja.

Na teritoriju Češkoslovaške se križajo predvsem interesi Nemčije in Anglije, pa tudi drugih velesil. Sedaj delajo kompromis s praško vlado, pa tudi sami med seboj. Češkoslovaška vlada je demokratična, je prišla od spodaj, v njej so ljudje, ki so narodu darovali vse že v svetovni vojni, z vsem so se postavili tudi sedaj v službo naroda, za njegov procvit in svobodo ter ne bodo odstopili od tega, za kar so se borili. Tak narod s takimi voditelji lahko samo zmaga.

In mi Slovenci? Tudi mi smo imeli nekdanje narodove učitelje in voditelje, kateri so se odločno borili za našo svobodo. Vzeli so jih nam politični boji. Nima mo jih več, da bi nas združevali, vivali pogum in samozavest v naša srca, da bi dostojno zastopali naše interese ter nas učili značajnosti. Še celo mladina, naša nada, ni enotna, niso enotne vrste delavcev in kmetov, pa tudi nimajo prilike, da bi vsaj tu na severni meji, dostojno manifestirali za močno demokratično Jugoslavijo, ki bi v odločilnih trenutkih znala zavzeti stališče češkoslovaške vlade.

Nismo se še dobro otesili avstro-ogrškega hlapčevstva, pa že lezemo v drugo, ki je mogoče za nas še usodnejše.

Obramba ne pozna dvojnih pogledov na javno moralo. Naša obmejna periferija si je v boju priborila druge politične poglede, drugo moralo. Ni je še do dna zastrupilo strankarsko sovraštvo, ta grobokop vsake uspešne obrambe. Vezi med to periferijo, ki vsak dan vodi težak obrambni boj ir. slovenskim zaledjem niso trdne. Opora, ki bi jo moralo dajati slovensko zaledje, ni enotna, je razdvojena, neekonomska za naša skromna sredstva. Razumevanje za obrambne boje periferije je pregloboko odvisno od političnega strankarstva. Premalo se upošteva psiha brambovcev, ki se odtujujejo radi tega psihi, ki vlada v zaledju. Kontinuiteta je rahla, je ni ali pa celo izpodjeda zaledje obrambne sile.

Čas je, da vsi, ki vodijo, zastopajo in skrbijo za narod, to spoznajo, da to spozna tudi ves narod, ker le s skupnimi naporom za določeni cilj se lahko kaj doseže.

—k.

»DESETI BRAT« V SREDIŠČU.

SREDIŠČE, 12. avgusta. Krasno uspešna predstava Jurčičevega »Desetega brata« v režiji igralca in režiserja Milana Kosiča, ki so jo v nedeljo igrali v Središču ob Dravi na prostem, se na željo občinstva v nedeljo, 14. t. m. ob 3. uri popoldne ponovi na Gradišču.

KALIO OBIŠČE ESTONSKO.

HELSINKI, 12. avgusta. Predsednik finske republike Kalio obišče koncem avgusta Estonko.

Uspehi republikanske ofenzive

REPUBLIKANSKE ČETE OBKOLILE MESTO BADAVER. — LETALSKI NAPAD NA VALENCIJO. — ANGLEŠKI PRITISK IN NACRT ZA PREMIRJE. —

PARIZ, 12. avgusta. Agencija Radio poroča iz Barcelone, da se je nenadna republikanska ofenziva ob reki Segre, ki je pritok Ebra, popolnoma posrečila. Republikanci so vrgli nacionaliste iz njihovih položajev, zavzeli več vasi in strateško važnih položajev ter obkolili mesto Badaver. Boji se na tem odseku še vedno nadaljujejo. Nacionalisti pošiljajo z vso naglico na sever nove čete, ker na ofenzivo republikancev ob reki Segre niso bili pripravljeni. S tem je ustavljen nacionalistični pritisk na fronti ob Ebru.

VALENCJA, 12. avgusta. Havas poroča: Včeraj je napadlo Valencijo 35 nacionalističnih letal, ki so vrgla na pristanišče 50 bomb, vendar niso napravila posebne škode.

SALAMANCA, 12. avgusta. Stefani. Iz nacionalističnega glavnega stana poročajo, da se napredovanje nacionalističnih čet ob Ebru nadaljuje. Očistile so pokra-

jino Sierra de Santa Maddalena. Ujele so 100 republikancev in zaplenile več materiala. V odseku Balbuar pri Villa Nueva della Barca so odbile več sovražnih napadov sovražnika, ki je izgubil 1000 mož. Zajele so tudi pet tankov. Na estramadurski fronti so napredovale za 8 km in ujele 800 sovražnikov. Nacionalistične čete so od začetka ofenzive zasedle 1750 kvadratnih kilometrov ozemlja.

LONDON, 12. avgusta. Stefani poroča, da je sklenila angleška vlada energično zahtevati od generala Franca, da odgovori na memorandum o umiku prostovoljcev. Ako odgovor ne bi bil zadovoljiv, bosta Anglija in Francija segli po represalijah. Prav tako izdelujejo v Londonu nov načrt za premirje med nacionalisti in republikanci. Anglija želi to premirje zato dá se prepreči nova nevarnost za evropski mir, ki grozi iz razvoja najnovejših dogodkov.

Ruska letala na kitajskem bojišču

USPEŠNA KITAJSKA OBRAMBA HANKOVA. — STOPETDESET NOVIH RUSKIH LETAL IN TISOČ PILOTOV.

HANKOV, 12. avgusta. Boji severno od reke Jangce se še vedno nadaljujejo in se je kitajskim četam posrečilo zavzeti važne japonske postojanke ter odbiti japonske protinapade. Pritisk na Hankov je razbremenjen tudi radi tega, ker se je kitajskim letalom znova posrečilo potopiti več japonskih ladij, ki so skušale napredovati po reki Jangce. Včeraj so Japonci ponovno bombardirali Hankov in vrgli iz letal na razne dele mesta veliko množino bomb, vendar se je kitajskim letalom in obrambnim baterijam posreči-

lo japonska letala pregnati. Pri tem so bili trije japonski bombniki sestreljeni. Kitajci so izgubili dve lovski letali.

LONDON, 12. avgusta. »Daily Telegraph« poroča iz Kitajske, da zalaga Rusija Kitajsko veno bolj z letali in piloti. Te dni je prišlo v Hankov 50 ruskih bombarderjev, 100 lovskih letal in 1000 ruskih pilotov, ki so takoj stopili v službo vojske maršala Čangkajška. Pričakujejo se še novi transporti letal iz sovjetske Rusije.

Bolivija ratificirala mirovno pogodbo

LA PAZ, 12. avgusta. Bolivijski parlament je včeraj končno ratificiral mirovno pogodbo med Bolivijo in Paragvajem. Za ratifikacijo sta glasovala 102 poslancev, nasprotnih glasov pa je bilo le 9. S tem je likvidirana bolivijsko-paragvajska vojna za Gran Chaco, v kateri je ostal zmagovalc Paragvaj.

PRED VOLITVAMI V AMERIKI.

WASHINGTON, 12. avgusta. Letos v novembru bodo v Združenih državah parlamentarne volitve, pri katerih bodo na novo izvoljeni vsi poslanci reprezentančne zbornice, 435 po številu, in ena tretjina senatorjev (32). Obenem bodo pomenile te volitve tudi spremembe na raznih drugih važnih mestih, zlasti guvernerskih. Te volitve ne bodo še odločale o prezidentstvu, ker bodo volitve predsednika uniže šele l. 1940, indirektno pa bodo nedvomno pomembne tudi v tem oziru. Pokazale bodo namreč, ali Rooseveltovi pristaši napredujejo ali nazadujejo. Sicer pa bodo v senatu ohranili demokrati večino tudi v primeru, ako bi bili v novembru na novo izvoljeni senatorji pretežno republikanci. Sedaj imajo namreč 76 mest, republikanci pa samo 16. Pa tudi v reprezentančni zbornici, kjer imajo sedaj demokrati 328, republikanci pa 94 poslancev, ni verjetno da bi demokrati zdrknili v manjšino.

ITALIJANI ZANIKAJO.

RIM, 12. avgusta. Stefani. Že nekaj dni objavljajo razni tuji demokratiški listi poročila, da pošilja Italija v Španijo nove prostovoljce, orožje in streljivo. Zdi se, da je namen teh vesti ustvariti zmešnjavo v trenutku, ko prejema valencijska vlada velike pošiljave in podpore od zunaj.

NA MEJI ČEŠKOSLOVAŠKE.

PRAGA, 12. avgusta. »Češke slovo« objavlja, da grade Nemci proti češkoslovaški meji naglo nove železnice, razširjajo postaje starih železnic in polagajo dvojne tire.

KONEC DVEH MADŽARSKIH DNEVNIKOV.

BUDIMPESTA, 12. avgusta. Kot posledica nove rasne politike na Madžarskem sta tu prenehala izhajati dva stara in znana dnevnika »Magyar Hirlap« in »A Nemzet«, ki sta bila v židovskih

rokah. Prenehala sta radi bojkota, ki ga je organizirala protizidovska propaganda.

ITALIJANSKE KRIZARKE.

LONDON, 12. avgusta. Tukajšnji listi poročajo, da gradi Italija sedaj hkrati 12 novih malih križark. Po tej zgraditvi bo imela Italija 31 križark, kar pomeni, da bo v tem prekašala Anglijo in Francijo.

OBOROŽEVANJE USA V ZRAKU.

WASHINGTON, 12. avgusta. Ameriško vojno ministrstvo pripravlja novo povečanje oboroževanja v zraku. V teku prihodnjega proračunskega leta bo zgrajenih nadaljnjih 500 vodnih letal največje brzine in najmodernejše konstrukcije.

POMORSKA NESREČA.

KOTOR, 12. avgusta. V pristanišču v Tivtu se je radi silne nevihte potopila motorna ladja »Sveti Arhangel«, last Uroša Radulovića. Človeških žrtev ni, ker so mornarji vse rešili.

HENLEINOVA REKLAMA V PARIZU

Po obiskih v Londonu se je sedaj lotil Henlein velikopotezne propagande za svoje cilje tudi v Parizu, kjer skuša pridobiti v tamošnjih krogih razumevanje za svoje težnje ter dokazati, da so zahteve Nemcev popolnoma upravičene. Pred par dnevi se je pojavil v vseh pariških ulicah ter ulicah večjih francoskih mest velik barvni plakat, ki predstavlja naslovno stran propagandne brošure, ki jo je za francosko javnost napisal sam Konrad Henlein. Kot založnik brošure fun gira Karl Herman Frank, zastopnik Henleina in poslanec sudetske nemške stranke v ČSR. Frank vneto skrbi za reklamo ter primerno razpečevanje brošure, ki naj dopove trmastim Francozom, da naj vendarle spregledajo svojo zmotno ter priznajo upravičenost nemških zahtev. Plakat je bojda naravnost ganljiv ter vpliva na francosko javnost kakor rdeča ruta vročevrtnega toreatorja. Plakat predstavlja namreč v kričehih barvah podoba ter meje bodočega nemškega ozemlja. Poleg Nemčije obsega ta plakat vso Avstrijo, velik del Češkoslovaške, skoraj tri četrtine Švice, del Poljske, Lotarinško in Alzacijo — previdno pa je izvzeto ozemlje južne Tirolske. Za slehernega Francoza pa je, če nič drugega, že sama zahteva po Alzaciji res dobrodošla reklama za Henleinovo velikopoteznost.

Drobne vesti

»CRNOGORSKI EKSPRES« V MARIBORU.

Pred dvema dnevi je prišel v Maribor čuden avtomobil, ki je težak 82 kg, dolg pa 120 m in vozi 40 km na uro, bencina pa porabi 25 l na 100 km. Avto ima samo en sedež, pa sta kljub temu pripotovala na njem dva človeka: eden se je namreč pripeljal kar na karoseriji. To sta konstruktor N. Hadrović in njegov sopotnik priv. uradnik P. Dragulinović. Vozilo je tako majhno, da je komaj opaziti pod njima kak motor.

Zanimiva gosta Maribora sta s svojim izumom že 6 mesecev »na polovanju«; obšla sta že vso Zetsko in Primorsko banovino, bila sta tudi gosti Ljubljane, odkoder sta se pripeljala semkar, da tudi tu pokažeta svoj »umolvor«.

Avtomobilista uporabljata olje in bencin Shel ter Batine gume. Mariborčane lepo pozdravljata in jih vabita, naj si pridejo ogledati ta novi izum.

Nahajata se na »Mariborskem tednu« pred čebelarstvo izložbo.

VII. MARIBORSKI TEDEN.

Mnogi, ki so nameravali obiskati VII. Mariborski teden, so to odlašali na nedeljo 14. in ponedeljek 15. t. m. v zvezi z narodnim taborom. Ker je tabor sedaj odpovedan, opozarjamo vso našo javnost, da se za obisk Maribora lahko še vedno posluži polovične vožnje, ki velja za obisk Mariborskega tedna do 19. t. m. Letošnji VII. Mariborski teden nudi s svojimi industrijskimi, trgovskimi in zlasti kulturnimi jubilejnimi razstavami in prireditvami toliko zanimivosti, da zasluži vso pažnjo vsega našega naroda in vse države.

Avtomobilska nesreča. Iz slovenjgraškega sejma se je vračal s tovornim avtomobilom proti Šoštanju šofer Karel Sršen. Na vozu je imel okoli 2000 kg trgovskega blaga. Poleg tega pa se je peljal z njim tudi 10 potnikov, med njimi pet dalmatinskih krošnjarjev. Ko je privozil do vasi Dobrave, se je prevrnil v obcestni jarek in je še sreča v nesreči, na ni bilo človeških žrtev. Hudo se je ponesrečil le krošnjar Matišić in si zlomil tudi več reber. Nesreča se je pripetila zato, ker je stal ob cesti nek nemški osebni avto brez luči, katerega pa je šofer prepozno opazil. Tovorni avto leži še vedno v jarku, dočim so ponesrečenega Matišića prepeljali v bolnišnico. Sršen bo kaznovan že zato, ker je na tovornem avtomobilu vozil potnike.

Na razbilo steklenico je stopil, ko se je ponoči vračal domov 29 letni Avg. Gradišnik od Sv. Marjete ob Pesnici ker je bil bos, se je nevarno obrezal na desnem stopalu. Poškodovanec se zdravi v mariborski bolnici.

Lanski vlom v Selnici pojasnjen? Lansko leto 10. novembra ponoči je bil izvršen vlom v občinsko pisarno v Selnici ob Dravi. Vloma je bil osumljen neki I. Vuntara, vendar pa je prišla zdaj oblast na pravo sled. Vse kaže na to, da je bil dejanski vlomilec Al. Pichler, ki sedi v mariborskih zaporih že zaradi drugih vlomov. On sicer vlom zaenkrat taji, vendar pa se zbira dokazilno gradivo in je pričakovati, da se bo pod težo dokazov kmalu vdal.

Zveza naprednih jugoslovanskih akademskih starešin ima svoj redni občni zbor tokrat v Mariboru v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 930 uri v Narodnem domu, II. nadst. Po občnem zboru je skupno kosilo, popoldne pa skupni avtobusni izlet preko Slovenskih goric (Cmurek — Apače — Gr. Radgona — Radenci — Kapela — Sv. Trojica) v Ptuj, kjer bo skupna večerja. Člani iz Maribora, ki se nameravajo udeležiti skupnega kosila — kar moramo smatrati kot našo kolegijalno dolžnost — skupnega izleta, naj to čimprej javijo pismeno ali ustno odvetniku dr. Lipoldu ali prof. Sili. — Mariborski člani, udeležimo se teh naših prireditvev v čim večjem številu! Iz Ljubljane in drugih krajev je prišlo že prav lepo število prijav.

Nesreča s kolesom. V Vetrinjski ulici se je zaletela Milka Žager v kolesarja Mahovića. Pri tem je dobila poškodbe na nogi, kriva je pa sama, ker je neprevidno prehitela.

Novice

Studentie so preživeli počitnice med obmejnim prebivalstvom

Skupina naših visokošolcev, ki se je po priliki izmenjavala, je sklenila preživeti počitnice med našim obmejnim prebivalstvom. Za taborjenje so si zbrali hribovito faro St. Danijel nad Prevaljami, tik naše severne meje.

Akademiki so prinesli s seboj pole Higijenskega zavoda za podrobno proučevanje naše vasi in prilik v njej. Na nedeljo so počakali ljudi po maši in jim povedali s kakimi nameni so prišli. Niso prišli zato, da bi jim navili nove davke, ampak da pokažejo svetu, v kakih težkih prilikah živijo. Akademiki so, za nekaj let bodo na odgovornih mestih, zato hočejo videti, kako živi naš kmet. Kmečko prebivalstvo jih je z razumevanjem sprejelo. Kmalu se je pričelo, da to niso več tisti študentje, ki hodijo na počitnice pijančevati in ki mislijo, da jim je vse dovoljeno.

Akademiki so razdeljevali med knjige, ki so jih nabrali po naših založbah, pri MP, VD itd. Precej knjig je dala Mladinska Matica; največ jih je bilo narodno obrambne vsebine. Pomagali so kmetom pri njihovem poljskem delu in pri neizgledih, jim pisali prošnje in izpolnjevali tiskovine higijenskega zavoda. Za vse so se zanimali. Kako je z vodo in pomagali pri popravljanju lesenih vodovodov, kako je s cestami, ali je velikokrat suša, kako je s požari. Našli so hudoournike, ki napravljajo velike škode,

zraven pa se zanimali za vaške običaje pri porokah, smrtih, na proščenjih. Raziskali so boleznih in napravili porazne statistike o prezadolženosti kmečkih posestev. Videli so, kako delujeta v vasi sadljarska in čebelarstva podružnica in govorili s hlo dov pred cerkvijo o gospodarskem položaju kmetov doma in po svetu.

Št. Danijel ima 27 hiš in 32 družin, v katerih živi 10 moških in 96 ženskih prebivalcev. Hiše in koče so raztresene po večini okrog cerkve. V predvojnih časih je vodila narodno zavedna vas borbo za slovensko uradovanje ter za slovenske učne knjige v šoli. Šola je bila ustanovljena l. 1870, in bila do prevrata utrakvistična. Pri delu jim je šel zelo na roke in jim pomagal tamkajšnji učitelj g. Grafenauer.

Na enomesečnem taborjenju so dobili akademiki neverjetno jasen vpogled na razmere na naši vasi. Pregradili so tudi prepad, ki po navadi loči inteligenta in nezaupljivega vaškega človeka. Nabrani material bodo oddali higijenskemu zavodu, kateri bo morda napisal kako študijo, vsi bodo pa imeli zavest, da so opravili veliko, čeravno podrobno delo.

Prihodnje počitnice bi si morala vsa akademska mladina postaviti za cilj številna taborjenja po naših vaseh, posebno pa v obmejnih krajih.

Kulturni film Maribora in okolice

Kakor smo že včeraj poročali, se mudi v Mariboru filmski režiser in producent g. Hermann Winter iz Monakovega. Ker si je s svojimi kulturnimi filmi pridobil mnogo zaslug za Jugoslavijo, smo ga poiskali v hotelu »Orel« in ga prosili za kratek razgovor. G. Winter živi sedaj že dve leti v Jugoslaviji, večinoma v Beogradu ter ustvarja pri nas kulturne filme. O naših prirodnih krasotah se g. filmski režiser ne more dovolj pohvalno izraziti. Pravi, da je s kamero prepotoval Švico, Nemčijo, Češkoslovaško, Ameriko in druge države, toda nikjer ni našel tako hvaležnega kraja za filmanje kakor pri nas v Jugoslaviji.

Na vprašanje, kaj ga je privedlo v Maribor, je g. Winter odgovoril, da je prišel prav za prav zaradi mariborskih slovesnosti, ki bi jih bil rad filmal. Ko pa je videl naše krasno Pohorje, solčne vinorodne Slovenske gorice, ko je videl romantični Mariborski otok in slišal slovenske pesmi se je odločil, da filma Maribor in njegovo okolico za velik kulturni film. Zadevno se že pogaja z mestno občino.

Filmski režiser in producent g. Winter je znana osebnost v filmskem svetu. O njem je pisal in še piše ves evropski in ameriški tisk. Njegovi kulturni filmi so najmoderneje opremljeni in so vseskozi

na umetniški višini. Za Jugoslavijo se je g. Winter odločil po posredovanju našega poslanstva v Berlinu. Doslej je v naši državi dovršil 6 velikih kulturnih filmov. Njegov največji režiserski uspeh je gotovo kulturni film »Ramazanske noči« posnet v Sarajevu. Ta film predstavlja neprecenljivo vrednost ne samo za nas, ampak za ves kulturni svet. Pri tem filmu je sodelovala tudi naša stanovska tovarišica, novinarka Irena Sack iz Monakovega, ki je dobra pomočnica filmskega režiserja.

Ko bo g. Winter dokončal kulturni film Maribor, bo filmal tudi Zagreb. Nato ga bo pot vodila v Albanijo. Dobil je namreč vabilo albanskega kralja, da filma svečanosti ob priliki 10-letnice proklamacije kraljevine. S tem bo g. Winter zaključil filmsko turnejo po Evropi in odpotoval na Kitajsko, kjer bo tudi ustvaril več kulturnih filmov.

G. Winter je povedal še mnogo zanimivosti, ki jih je doživel kot filmski režiser, toda tako lepo kot je pri nas, je dejal, ni nikjer. Le škoda, da imamo o Jugoslaviji tako malo propagandnih in kulturnih del. Zato se bo g. Winter še vrnil k nam, kajti tu je našel najboljši kraj za ustvarjanje vseh vrst filmov.

—ig.

o. **Proslava 25-letnice dušnopastirskega delovanja** evg. župnika Adama Lutharja bo 28. avgusta v Puconcih. G. Luthar je postal l. 1911 kaplan in je nato po kaplanovanju v raznih krajih l. 1913 postal župnik v Puconcih. Od začetka izhajanja glasila prekmurskih evangeličanov »Duševnega lista« pa do danes je njegov glavni sodruidnik in dolga leta tudi njegov urednik. O proslavi za katero vlada med evangeličanskimi verniki veliko zanimanje bomo še poročali.

o. **Gradbeno gibanje v Košakih v zastoju.** Letos je gradbeno gibanje v Košakih jako slabo. Košaška občina je izdala doslej samo tri gradbena dovoljenja, med tem ko lani deset. Zastoj v gradbenosti v Košakih je predvsem posledica precej strogih predpisov, ki veljajo v ožjem gradbenem okolišju, v katerem odloča mestni gradbeni odbor. Na zastoj pa vplivajo tudi razmeroma visoke cene stavbišč, ki so na desnem bregu Drave za 2/3 nižje kot v Košakih, in pa višji gradbeni stroški.

o. **Problem prostora pred Jožefovo cerkvijo v Studencih.** Že dolgo se občina

v Studencih trudi, da bi se preuredil prostor pred cerkvijo Sv. Jožefa v Studencih. Samostanski hlev pač ni kraju v okras. Zato je želja studenškega prebivalstva, da se ta problem končno veljavno reši. Občina išče za ureditev tega prostora primerno posojilo, za katerega se že vrše pogajanja.

o. **Krošnjarenje v obmejni coni.** Neprestano se ponavljajo primeri, da prodajajo krošnjari svojo robo v obmejni coni, kar je strogo prepovedano. Zda so orožniki spet prijel dva, in sicer prodajalca preprog Hasana Fazlića in Hosjaka Izidora, ki sta od hiše do hiše ponujala suho robo.

o. **Napredek Murske Sobote.** Izravnavanje terena na Glavnem trgu pridno napreduje. Poštna uprava je dala položiti tudi kabel od Delavskega doma do hotela Krone. Z dovršitvijo kanalizacije in kablov, bo dobil Glavni trg čisto drugo zunanjsčino.

o. **Murska Sobota. Požari** so v Prekmurju na dnevnem redu. Od 6. julija do 1. avgusta je bilo nič manj kot 7 požarov samo v soboškem okraju. Poleg stanovanjskih in gospodarskih poslopij je gorelo v gozdu, kjer je požar

uničil posekana in zložena drva v vrednosti za din 6.000.—. Pogorela je tudi trgovina v Moščancih v katero je udarila strela. Celotna škoda vseh požarov se ceni na okrog 150.000.— din. Velika ovira pri gašenju požarov je pomanjkanje vode v Goriškem delu Prekmurja, vsled česar gasilci niso mogli uspešno gasiti. Upravičena je zaradi tega želja posameznih vasi, da se zgradi čim več globokih vodnjakov.

o. **Zgraditev betonske ceste Ljubljana-Bled.** V nadaljevanju modernizacije te ceste bo dne 5. septembra t. l. prva ofertalna licitacija za odsek Jeprca-Labore. Proračunska vsota znaša 13,193.469 dinarjev.

V nedeljo, 14. avgusta 1938 ob 15.30 uri ponovitev - sijajno uspele narodne igre:

„MIKLOVA ZALA“
v letnem gledališču Sokola Ruše. - V slučaju slabega vremena na praznik 15. avgusta 1938.

o. **Znižanje voznine na železnici.** Prometno ministrstvo je dovolilo polovično vožnjo za udeležence in delegate, ki se udeležijo proslave ob tridesetletnici »Narodno strokovne zveze« v Ljubljani. — Ugodnosti bodo v veljavi od 1. do 7. sept. proslava sama se bo vršila 3. in 4. septembra.

o. **Pasji kontumac** je odrejen za ljutomerski okraj. Pred dnevi je stekel pes ugriznil dečka, ki pa ga zdravniki najbrže ne bodo mogli rešiti, ker je bil prepozno oddan v bolnišnico.

Po 23 letih se je povrnil iz Rusije v domovino 47-letni mizar Ivan Flajšer iz Brežic. Leta 1915 je bil na ruski fronti ujet, po vojni pa je ostal v Krasnojarsku, kjer je imel mizarstvo delavnico. Tam se je tudi oženil z Rusinjo. Zaželel pa si je nazaj v domovino, kar se mu je po velikih težavah tudi posrečilo. Na ruski meji pa so mu vzeli ves denar, tako da je pripotoval do Maribora brez sredstev. Od tu so ga z ženo in otrokom odpeljali v Brežice, kamor je pristojen.

Višek češke filmske umetnosti
„PATER VOJTEH“
V glavnih vlogah:

Rolf Wanka in Jirina Stepičková.
Edinstveni film, ki je dobil na mednarodni filmski razstavi v Benetkah prvo nagrado. Ta prekrasni film se predvaja do vključno nedelje v Grajskem kinu.

n. **Beograjski in bukareški župan** bo sta v septembru posetila Atene z namenom, da spoznata administrativni sistem atenske občine, ki ga je uvedel tamošnji župan, na čigar povabilo tudi potujeta. Oktobra poseti Atene tudi praški župan, ki pa bo seznanil grške mestne očete o socialni politiki praške občine.

n. **Kongres Zveze finančne kontrole** se bo vršil sredi avgusta v Splitu. Razpravljali bodo predvsem o stanovskih vprašanjih.

n. **Potres v Zagrebu.** V sredo ob 19 uri 57 minut in 21 sekund so zaznamovali seizmografi Zagrebškega geofizičnega zavoda na Griču zmeren lokalni potres. Izhodišče potresa je bilo v Zagrebački gori. Največji sunek je trajal 10 sekund.

n. **Filatelistična razstava v Zagrebu.** Hrvatsko filatelistično društvo v Zagrebu bo praznovalo 40 letnico obstoja in 20 letnico izdajanja društvenega glasila. Ob tej priliki bodo v dneh zagrebškega velesejma razstavili najlepše zbirke znamk.

n. **Racija za žide.** 45 agentov zagrebške kriminalne policije je napravilo te dni po mestu racijo pa kavarnah in boljših restavracijah. Največ so zajeli tujih židov, ki so pribežali iz Dunaja k nam. Razen treh, ki niso imeli v redu dokumentov, so vsi izpuščeni.

n. **Na plitviških jezerih** namerava neka švicarska družba zgraditi velik hotel, ki bo eden najmodernejših v Evropi.

n. **17 milijonov din za popraviljanje in gradnjo novih cest.** Za gradnjo nove ceste Crna Reka - Sv. Djordje je predvideno 5,700.000 din; za popravilo ceste Zagubice - Brestovačka banja 5,500.000 din; za popravilo ceste Žugabica - Brestovačka banja 4,600.000 din; dalje bodo popravili železni konstrukcijo mosta čez Moračo pri Podporici, za kar je predvideno 1,000.000 din. Ministrstvo je razpisalo licitacijo.

n. **Prepoved otvarjanja novih gostiln in točilnic.** V Donavski banovini do preklica ne bodo izdajali dovoljenj za nove gostilne in točilnice. Zadevo so pokrenili sami gostilničarji, ker so se pivnice po banovini tako širile, da je prišlo na priliko v Novem Sadu na vsakih 30—40 ljudi kako krčmarsko podjetje. Nova dovoljenja se bodo izdajala samo takrat, če bodo to zahtevali obči interesi.

n. **Stavka mornarjev.** Na parniku »Olga Topić« ki je zasidran v šibenškem pristanišču in nalaga boksit za Nizozemsko, so mornarji prenehali z delom. Ko so jim obljubili, da se bo posadka povečala za 7 mož, so nadaljevali z delom. — Na parniku »Rada« pa so izkrcali na zahtevo mornarjev 4 neorganizirane mornarje in vkrcali organizirane.

n. **Z motornim čolnom pobegnil v Španijo.** Z dubrovniškega pristanišča je pred dnevi izginil motorni čoln. Domnevajo, da ga je ukradel nek Ivan Žuljevič iz Vojvodine, da bi pobegnil na njem v Španijo.

n. **Otrok padel v mlatilnico.** V vasi Kumodražu je padel v mlatilnico 13 letni otrok. Zobovje ga je docela razmrcvarilo, da je bil takoj mrtev.

n. **V Beogradu je izginila osemnajstletna Olga Milojević,** po poklicu krojačica. Njeni starši pripovedujejo, da je bila že več mesecev brez stalne zaposlitve. Vse čakanje in poizvedovanje je bilo doslej zaman.

n. **Trije dijaki iz Linca bi bili kmalu utonili v Savi.** Hoteli napraviti romantično potovanje do Črnega morja, so si v Celju bili kupili čoln in z njim že priveslali do Krškega. Tam pa je v deročem valovju čoln butnil ob skalo in se prevrnil. Na srečo so bili slučajno v bližini domačini, ki so jih rešili iz vode.

n. **Levinja je povrgla mladiča.** V Zoo-loškem vrtu v Beogradu je povrgla levinja Vera mladiča. Ko je prišel mladič na svet, ga je potegnil lev, ki je bil z levinjo v isti kletki, k sebi in ni dopustil, da bi se mu mati približevala; kar je pa levinjo zelo vznemirjalo. Zato so morali levinjo spraviti s kletke. Samica čuva tako skrbno mladiča, da ne more nihče zraveti. Niti fotografirati je še niso mogli z mladičem. Levinji mladič je prvi, ki se je kdaj skotil v Beogradu.

n. **Stekli pes obgriznil 7 ljudi.** V Brčkem je obgrizel stekli pes 7 ljudi; odpravili so jih v bolnico, kjer so jim dali injekcije. Ko so lovili psa, je nastala po mestu precejšnja zmeda.

n. **Sodo namesto žganja** je izpil mizarški pomočnik v Varaždinu. Čeprav so ga takoj prepeljali v bolnišnico in mu izpraznili želodec, je mož kmalu izdihnil.

n. **2,500.000 din za melioracijo srednjega Posavja.** V Dubočki blizu Slavonskega broda bodo zgradili črpalko, ki bo metala v sekundi 4.400 litrov vode v Savo. Tako bodo dobili 11.000 juter plodne zemlje. Denar so dali: 1.000.000 Din, ministrstvo, 1.000.000 Din je iz fonda za javna dela, 500.000 Din banska uprava Savske banovine. Velika črpalka je začetek javnih del, ki se še nameravajo izvesti za izboljšanje srednjega Posavja.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.
Prvi dan žrebanja 36. kola so bile izžrebane sledeče številke:

Din 200.000:	3079 62529
Din 80.000:	22360 93685
Din 60.000:	2451 17114
Din 50.000:	93902
Din 40.000:	97849
Din 35.000:	69624
Din 20.000:	7990 27183 98314 99457
Din 15.000:	46207 98093 99702
Din 12.000:	22655 70355 72413 75716
Din 10.000:	5920 11557 21081 25379 26124
36765 42147 44033 45092 58408 62834 66771 72539 74441	

Din 8000.—:	5681 8996 19259 27377 32574 35886 38517 41039 42079 43304 43750 43771 43830 47780 49700 68230 70284 72029 78871 92500 95423
-------------	---

Din 6000.—:	836 1841 2494 5262 5608 20461 21771 24250 25040 26316 34647 37133 39555 43274 47788 48030 55350 60234 65491 65721 71945 75515 77575 77942 89331 91759 95784
-------------	---

Din 5000.—:	1040 3036 9370 14452 16277 17920 28242 32332 47949 48422 49265 54571 56692 60581 66361 72709 73965 81027 85471 88240 88652
-------------	--

Din 3000.—:	1575 9036 10689 11396 16334 21236 22041 22871 24865 25671 28866 32223 35002 39111 40672 40723 40728 41806 44723 50810 54092 54692 56977 58792 83362 94266
-------------	---

Pooblaščen glavna kolektura drž. razredne loterije bančna poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gosposka ulica 25.

Maribor

S pesmijo manifestiramo vero v moč Slovanstva

Slavje češkoslovaško-jugoslovanskega bratstva — Sijajen uspeh praških konservatoristov

Že v dvorani, ki je bila nabito polna se je stopnjevalo navdušenje, da so morali ponavljati pesem za pesmijo. Ko pa so ob koncu zapeli himno »Hej Slovani«, in je vsa dvorana stoji pomagala, se publika kar ni mogla pomiriti. Ploskanja in vzklikov ni hotelo biti konec. Še na ulici pred kino-kavarno je stala množica ljudi, ki je goste navdušeno pozdravljala in manifestirala.

V kino-kavarni sami pa so med tem gostje, obdani od neštevilnih prijateljev povečerjali. Sledile so napitnice. Prvi jih je v zanosnih besedah pozdravil predsednik tukajšnje Jugoslovansko-češkoslovaške lige minister dr. V. Kukovec, ki je poudaril veliki pomen obiska iz tiste Češke, ki je danes vzgled vsemu svetu v odločni obrambi svojih pravic in svoje svobode. S krasno pesmijo so bratje Čehi vžgali v nas plamen slovanke misli, ki je danes bolj kakor kdaj drugič živa. Tudi mi bomo sledili njihovu vzgledu in vztrajali pri svojih pravicah. Kot drugi jim je izrekel dobrodošlico dr. Lipold kot predsednik zadruge Mariborski teden. Vzbuja je spomina na zletne dni v Pragi, ko so jugoslovanski Sokoli spoznali, kaj zmorejo Čehi. Končal je z vzklikom »vernost za vernost«. Dr. Cvetko je govoril v imenu mariborskih akademikov. Poudarjal je tople simpatije, ki jih ima prav danes bratska CSR po vsem svetu in seveda še prav posebno pri nas, ki smo s Čehi in Slovaki usodno zvezani. Izrazil je upanje, da jih ob letu zopet vidimo in slišimo. Tajnik Češkega kluba g. Kovač je govoril o čustvih mariborskih Čehov, ki so posebno v zadnjem času veliko mislili na svojo staro domovino.

V imenu čeških gostov se je nato zahvalil njihov voditelj namestnik rektorja prof. Dědeček nekako takole: »Drage sestre in bratje! Nisem dovolj govornika, da bi vam mogel popisati krasne trenutke, ki smo jih med vami doživeli, in se vam vredno zahvaliti za ljubezen, ki smo jo pri vas vžili. Posebno v Mariboru, kjer so izrazi simpatij gotovo dosegli višek, nam je narod izkazal toliko naklonjenosti, da vsega zdaj niti prav dojeti ne moremo, in se bomo zavedli popolnoma šele v Pragi, kjer bomo pripovedovali, kako nas imajo naši prijatelji Slovenci radi. Navdušeno vzklikanje in ploskanje je sledilo njegovim besedam.

Razporejen je raslo in kmalu smo se vsi pomešali, da nisi več vedel kje so Čehi in kje so Slovenci. Čeprav smo govorili vsak po svoje, smo se vendar dobro razumeli. Posebna mladina, ki je plesala s Čehinjami, ki so bile v krasnih narodnih nošah, je kaj hitro našla kontakt.

Trenutek, ko sta bila prof. Dědeček in dirigent Danon nekoliko sama, sem uporabil, da bi jih povprašal o tem in onem. Oba sta mi bila rade volje na razpolago. Lahkoto, s katero so peli, pač ni izdajala, da imajo že deset koncertov za seboj (Novi Sad, Beograd, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik, Korčula, Makarska, Split, Zagreb, Ljubljana in enajsti Maribor.) Ko so se odpravljali na pot, so bili pač še nekoliko v skrbeh, saj niso poznali naših razmer; toda že prvi nastop jim je pokazal globoke simpatije vsega naroda. Posebno študentje, med katerimi jih je mnogo, ki so študirali v Pragi, so se izkazali. Gospod profesor ima že nekako vzajemnostno tradicijo, saj je bil on tisti, ki je v Parizu organiziral jugoslovanske študente v zbor »Jugoslavija«, ki se je prav dobro obnesel. Tudi zdaj pripravlja za zimo velik simfonijski koncert, kjer bodo predvajali same jugoslovanske kompozicije. Iz njegove šole je prišlo že mnogo jugoslovanskih dirigentov: P. Milošević, dr. Vučković, D. Šijanec in O. Danon, ki je prišel na to srečno misel, da združil ta zbor. — G. dirigent je »Sarajlija« in sva se lahko pomenila kar po hrvaško, čeprav zna seveda izborni češko, saj je bil že 6 let v Pragi. Zbor je osnoval letos v januarju z namenom, da bi gojil izključno samo narodno pesem. S tem, je rekel, se da najlažje širiti med narodom slovansko misel in v tej smeri ima namen tudi nadaljevati. Za sabo ima ta mladi zbor že devet koncertov na Češkoslovaškem, tudi v radiu. Povsod so imeli dosedaj še najugodnejše kritike. Za vse te uspehe se imajo zahvaliti spretnemu umetniškemu vodstvu g. prof. Dědečka, ki je na ta zbor seveda zelo ponosen (je vpadel g. prof.). »Naš zadnji namen pa je,« je dejal g. dirigent, »da s pesmijo na svoj način manifestiramo svojo vero v moč Slovanstva.«

Za povzdigo tujskega prometa

Včeraj popoldne je zborovala v hotelu »Orel« Tujsko prometna zveza in

se je občnega zbora udeležilo 24 delegatov. G. predsednik inž. Slajmer je najprej pozdravil navzoče odličnike, zlasti okrajna načelnika gg. dr. Eiletza in Šiško, g. Sottlerja, g. inž. Benka, g. dr. Trstenjaka, nar. poslanca g. dr. Vebleta, g. dr. Jegliča, g. Rodoška, g. Kračnerja in g. dr. Štera, zastopnike in župane slovenskih mest, šefa glavnega kolodvora g. Permeta, g. ravnatelja dr. Peršeta, g. dr. Žizka in druge. Predlagal je dalje, da se odpošljeta pozdravni brzojavki ministru za trgovino dr. Vrbaniču in pomočniku direktorja drž. železnic g. Cugmusu. Zahvalil se je tudi mariborski, pljuški in celjski občini za naklonjenost. G. ravnatelj Loss je nato podal letno poročilo, ki je izšlo tudi v brošuri in ima sledeče razdelke: poročilo uprave, razvoj tujskega prometa v letu 1937, izboljšanje tujske prometnih prilik, propagandno delo, komercialno delo, notranja organizacija in delovni program.

Govorili so še zastopniki naših občin, zastopnik Zveze gostilničarskih udruženj g. Berlič in za Zvezo za tujski promet g. dr. Žizek. G. Zavadlal je za nadzorni odbor predlagal razrešnico staremu odboru, kar je bilo soglasno sprejeto. Debatla vprašanja proračuna ni rešila, ker zborovalci še niso imeli v roka višine dotacij. Tudi članarina bo določena pozneje. Tretnina odbora, ki je z žrebom izpadla, je bila ponovno izvoljena do drugega leta, ko poteče poslovna doba celemu odboru.

m. Iz carinske službe. Višji carinski inšpektor Bogdan Cvitković je iz Maribora premeščen v Dubrovnik, višja kontrolorja Edvard Vagazzi in Ivo Šavglič sta premeščena v Maribor, prvi iz Virovitice, drugi s Sušaka.

m. O komasaciji okoliških občin z mestom se zadnje čase ne govori več. Še pred meseci tako aktualno vprašanje velikega Maribora je stopilo v ozadje. Kljub temu pa pripravljajo zlasti finančno šibkejšje občine akcijo, da se ta problem spravi zopet na dnevni red. Komasacijo oziroma veliki Maribor bi bilo zagovarjati z ozirom na to, da bi se tudi mariborska okolica prilagodila mestu in tujsko-prometnim zahtevam Maribora.

m. Brivci iz cele Slovenije se bodo sestali. V Celju bo prihodnje dni sestanek vseh brivcev iz dravske banovine. Sestanek sklicuje Zadruga brivcev in frizerjev v Mariboru. Razpravljali bodo o zaščiti minimalnih cen, o vajeniškem vprašanju in o odpravi mojstrskih izpitov.

m. Žrtve dela. Včeraj popoldne se je pri delu ponesrečil 25 letni tesar Jakob Obreza iz Begunj. Ko je tesal za trdsko

Glaser v Rušah stavbeni les, se je vsekal pod desno koleno tako, da si je zdrobil kost. Ponesrečenca so nemudoma prepljali v bolnišnico.

m. Kostanjarji, z obrtno pravico, kiso že lani pekli kostanj in ki želijo v letu 1938-39 peči kostanj v območju mesta Maribora, se vabijo, da se javijo pri mestnem tržnem nadzorstvu od 16. do 20. avgusta 1938 med uradnimi urami.

m. Kup asfaltnih plošč na Glavnem trgu je tako visok, da skoraj popolnoma zakriva pekarno g. Čeboklija in krznarijo gospe Šoperjeve. Ker imata imenovana obrtnika zaradi tega že dalje časa veliko škodo, bi bilo umestno, da mestna občina ta kup odstrani.

LAMPIONE in ZASTAVICE

za DEKORACIJE

nudi v največji izbiri

V. WEIXL IN SINOVA

m. Letno gledališče Sokola Ruše ponovi v nedeljo, dne 14. avgusta ob 15.30 narodno igrvo v 4 dejanjih: »Miklova Zala«, katero je po romanu dr. J. Sketa napisal Franjo Sornik in katera je v režiji opernega pevca, ruškega rojaka g. Vekoslava Janka doživela pri premijeri prodoren uspeh. Premijeri te igre je prisostvovalo nad 3.000 gledalcev. Oglejte si posnetke od prve vprizoritve ki so razstavljene v izložbah tvrdk: A. Macun, J. Benko, Turk & Vremec v Gosposki ulici in avtomat. bufetu v Slov. ulici. V slučaju slabega vremena se predstava vrši 15. avgusta. Gostje se lahko poslužijo vlaka, ki vozi ob 14.30 iz Maribora, ker se bo predstava začela pol ure kasneje kot običajno. Na svidenje v Rušah!

m. Na češki tehnični visoki šoli v Pragi je diplomiral na oddelku arhitekture in visokih gradnji g. Ljubo Humek iz Maribora.

* Velika tombola JS dne 15. avgusta na Trgu svobode. Glavni dobitki avtomobil Opel, motorno kolo, moderna spalnica, radio-aparat, harmonika itd. Tombolske karte po din 5.—

* S Putnikom v Celovec (Vrbsko jezero). Za gornji izlet, ki ga prireja Putnik z najmodernejšim avtokarom »Radio ekspres« v ponedeljek, dne 15. avgusta je na razpolago še par sedežev. Vožnja le Din 120.—. Prijavite se takoj pri Putniku Maribor.

* Tombola gasilske čete Pobrežje bo v nedeljo 14. t. m. Za 2.— din dobite 1500.— din!!

* Združenje trgovcev za mesto Maribor ponovno opozarja, da bodo mariborske trgovine prihodnjo nedeljo dopoldne odprte, v ponedeljek pa ostanejo ves dan zaprte.

* Obiščite našo slovito Rogaško Slatino ob priliki Putnikovega avtobus-izleta v ponedeljek, dne 15. avgusta. Vožnja le Din 50.—. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor.

Kultura

Leo Frobenius umrl

Nemški kulturni filozof, svetovni potnik in neumorni raziskovalec primitivnih kultur vseh kontinentov Leo Frobenius je nedavno preminul. Kljub visoki starosti je imel namen, potovati v neznane predele Afrike, odkoder je že v prejšnjih desetletjih prinesel premnogo gradiva za psihologijo primitivnih ljudstev, njihov mit, religijo in umetnost.

Napisal je veliko število knjig, večina znanstvenega gradiva pa je ostala neobdelana v arhivih, kajti za delo, kakršno je zasnoval in le deloma tudi izvršil, je eno človeško življenje premalo.

Njegovo znanstveno delo je temeljito na zbiranju materiala o vseh pojavih človeške kulture. Velika misel, ki jo je začel Frobenius uresničevati že v 21. letu svojega življenja. Ker je kmalu spoznal, da ne bo mogel sam in sproti urediti ter znanstveno obdelovati snovi, ki se mu je začela kupičiti, je ustanovil več arhivov, od katerih sta najbolj znana »Afriški arhiv« ter »Institut za kulturno morfologijo«.

Najznačilnejše na njegovem življenjskem delu, čigar vrhunec pomenijo knjige »Svetovni nazor primitivnih ljudstev«, »Izvor afriških kultur« in »Naravoslovna veda o kulturi«, je sveži duh živga in organskega, ki preveva vsa njegova dela, in sintetičen pogled na celoto.

Svoje pojmovanje nastanka in rasti

kulture je strnil v eno besedo: nauk o kulturnih okrožjih (»Kulturkreislehre«). Njegov kulturni nazor je prodir v evropski znanstveni svet že koncem 19. stoletja (1894), vendar pa bo njegov pomen za zgodovino vede o kulturi (kulturologije) znala ceniti šele bodočnost.

mf.

k. Anton Tanc: Kronika delavske kulture v Mariboru. Prispevek k jubilejni kulturni razstavi Maribor 1918—1938. Založila mariborska »Vzajemnost«. — V brošuri na 64 straneh je prikazal znani mariborski socialistični kulturni delavec Anton Tanc ves razvoj kulturnih prizadevanj mariborskega socialističnega delavstva po ošvobojeju. Knjižica, ki vsebuje mnogo pomembnega gradiva, bo dobro služila tudi bodočim kulturnim zgodovinarjem.

k. Vprizoritev dramske pesnitve »Breskov cvet«. Danes zvečer ob 20.30 uri bo v Ljudski univerzi gledališka predstava mladih avantgardistov, ki nam bodo prikazali kitajsko dramsko pesnitev »Breskov cvet«. Cene sedežem so 10, 7, 5, 3, 2 din. Tisti, ki ste kupili karte za literarni večer, dobite denar povrnjen pri blagajni, morete pa karto tudi zamenjati za vstopnico k predstavi »Breskovega cveta«.

k. Max Reinhardt v Ameriki. Znani nemški režiser, ki je do nedavnega bival na Dunaju, se je odločil, da bo v Los Angelesu uprizoril Maeterlinkovo »Sinjo ptico« in Goethejevega »Fausta«. Razen

tega bo osnoval filmsko šolo. Število učencev je omejeno na 100; celotna šolnina bo stala 1500. Poleg njega bodo poučevali še: Paul Muni, Eduard Robinson in Norma Shearer.

k. London in njegovi poetje. Imenovanje ulic je nekaj znak za poetični okus mesta. Posebno zanimiv v tem oziru je London, o katerem poroča »The Poetry Review«, da je imenoval 26 cest oziroma avenij po Miltonu, 8 po Byronu, 7 po Ruskinu, 5 po Shakespeareju, 3 po Spenserju, 3 po Browningu in 2 po Swinburnu. Po teh statistikah bi bil med Londončani Milton mnogo bolj popularen kakor na primer Shakespeare.

k. Prepovedan časopis. Notranje ministrstvo je prepovedalo razširjenje v Parizu izhajajočega lista »La voce degli Italiani« po naši državi.

k. Konfiscirana brošura. Državno tožilstvo v Zagrebu je prepovedalo razširjanje in prodajo knjige »Ekonomska podloga hrvatskog pitanja«, ki jo je sestavil I. Bičanić in izdal dr. Vladko Maček. — Konfiscirana je tudi avgustovska številka zagrebškega mesečnika »Privredni list«.

k. Šolske reforme v Albaniji. Novi albanski prosvetni minister Abdurahman Dibra se je lotil obsežne reorganizacije šolstva. Število srednjih šol bo zmanjšano tako, da bo s prihodnjim šolskim letom Albanija imela samo še tri srednje šole: v Tirani, Skadru in Korci. V te šole bodo pripuščeni samo učenci, ki so položili strogi sprejemni izpit in ki morejo

plačevati znatno povišano šolnino. Stipendije za študije v inozemstvu bodo tudi zelo omejele. K tem ukrepom je napotila ministra stalno naraščajoča brezposelnost v duševnih poklicih. Da se omogoči mladini praktična strokovna izobrazba, pa bodo osnovane kmetijske, obrtne in trgovske šole.

k. Izdaja Evrope. »Antikomintern Verlag« v Berlinu je izdal te dni že dolgo napovedano knjigo »Verrat an Europa«, ki jo je spisal bivši urednik lista »Dresdner Anzeiger« Karl Vietz. V knjigi je zbrano vse, kar se je v zadnjih mesecih v Nemčiji pisalo o »boljševizaciji« Češkoslovaške. Delo je bilo takoj poslano vsem organizacijam Antikominterne po vsem svetu.

k. Malaria Monthly. V Amsterdamu na Holandskem je pričela izhajati v angleščini svetovna revija za boj proti malariji. V 1. in 2. številki so zbrana poročila o tej bolezni v raznih državah, o zdravljenju itd.

k. Na Baški na otoku Krku se je tudi letos kakor vsako leto vršil festival, ki je postal prava revija krških narodnih pesmi, plesov in nošenj. Mnogoštevilni tujci, ki so festivalu prisostvovali, so polni hvale.

k. Geografski kongres se je vršil te dni v Rotterdamu. Udeležencev je bilo 1200 iz 40 držav. 10% je bilo Francozov. Poleg mnogih konferenc in predavanj so se vršile številne ekskurzije, ki so vedno zvezane s takimi kongresi.

Sport

SPORTNI USPEHI FINCEV V ZADNJIH 20. LETIH.

Olimpijske igre bodo, kakor že znano, zaradi odpovedi Japoncev, leta 1940. na Finskem. Prav je, da spoznamo sportne uspehe tega malega naroda, katere je dosegel v zadnjih dvajsetih letih, torej od časa, ko je petrograjska vlada spoznala, da se ni mogoče več upirati naraščajoči narodni zavesti Fincev. Leta 1905 so dobili zlato svobodo in že leto pozneje smo jih videli v Atenah kot zmagovalce v metu diska.

Tudi na olimpijadah so igrali važno vlogo, saj so na vseh zmagali v večjih disciplinah. Kdo ne pozna po imenu in uspehih Pavla Nurmija, ki je na olimpijadi v Anversu leta 1920 postal olimpijski prvak na 10 km, v cross-country na 8 km, zmagali so pa Finci tudi kot moštvo. Največji sportni uspeh je dosegel za Fince Nurmi leta 1924 v Parizu, ko je pribral svojemu narodu kar sam štiri zlate kolajne. Nič slabše se niso odrezali v Amsterdamu leta 1928, ko so dosegli šest prvih mest in postavili obenem tri svetovne rekorde. Izven Evrope so nastopili prvič na predzadnji olimpijadi v Los Angelesu. Tudi tu so dosegli zavidljiva mesta, najbolje pa so odrezali v metu kopja, saj so dosegli prva tri mesta. Posebno vidne uspehe so želi to leto v rokoborbi. Kokkinem je bil prvak srednje kategorije Pihajamaki pa v peresni teži in svobodni rokoborbi. Veliki uspehi na zadnji olimpijadi v Berlinu so nam še dobro znani, posebno ~~to~~ smo se začudili, da so zasedli v telovadbi mesto pred nami. Tudi v zimskem sportu korakajo Finci od uspeha do uspeha. Od prvih zimskih tekem v Chamonixu pa do predlanskih v Garmisch-Partenkirchenu, opazamo, kako hitro se dvigajo po rekordni lestvici. In čeprav ne šteje finski narod niti štiri milijone pripadnikov, je s svojimi velikimi uspehi pridobil polno pravico do pomenega naslova — olimpijskega gostitelja.

s. **Osijska Slavija v Mariboru.** V nedeljo 14. t. m. bo gostovala v Mariboru znamenita Osijska Slavija proti tukajšnjemu Železničarju.

s. Na mednarodni jahaško-vozaški turnir v Aachen je odpotovala jugoslovanska ekipa. Tekmovalo bo 19 narodov, vendar zaradi odlične forme naših jahačev lahko računamo na večji uspeh.

s. Jutri se prične kolesarska dirka na 600 km dolgi progi okoli Hrvaške in Slovenije.

s. **Praška Slavija in Ferencvaros** sta se sporazumela glede termina za odigranje finalnih tekem za srednjeevropski pokal. Prvič se bosta pomerila 4. septembra v Pragi, revanšna tekma pa bo 11. sept. v Budimpešti.

s. V lahkoatletski tekmi med Poljsko in Norveško so zmagali Poljaki v razmerju 49:45.

Darujte za azilni sklad PTL

Kruh

Kruh je bil glavna reč v naši domači hiši, kar smo otroci kmalu dojeli. Ležal je skrbno zakrit v miznici, da niso mogle muhe do njega in da se ni preveč sušil; bil je z mizo vred na najimenitnejšem prostoru v izbi, skoraj bi lahko rekli ko Bog v tabernaklju v farni cerkvi; samo da ni bil zaklenjen. Vsak, ki je delal pri hiši, ali drugače kaj pomembnega, je lahko prišel do kruha in si ga odrezal. Otroci smo morali reči vselej: »Lepo prosim!«, da so nam ga odrezali. In se na enak način zahvaliti. Po sebi smo gledali na zadnje pri tujih in sosedovih hišah; kajti kakršno je bilo tvoje razmerje do kruha, tako je bilo pri vas doma sploh. Že zmladega so nas učili doma, da ne smemo delati s kruhom, ko svinje z melhom; vsake drobtine je bilo škoda. Kajti pot do kruha je bila dolga, obraza, kakor piše sv. pismo. Otroci sam smo pomagali, voziti gnoj na njive, pomagali orati, skakali smo preko strnišča, da so nam okrvavele noge, razbijali grudje v letni vročini, vlačili snopje po ostrem strnišču h kraju, pobirali klasje za ženicami, odvezovali snopje pri mlat-

Gospodarstvo

170 milijonov iz tujskega prometa v Sloveniji

Iz obširnega poročila, ki je bilo podano na včerajšnjem občnem zboru Tujsko prometne zveze v Mariboru, je razvidno, da je lani posetilo razne kraje Jugoslavije 907.935 oseb, za 36.981 manj kot leta 1936. Število domačih turistov se je povečalo od 257.590 na 273.897, zato pa se je zmanjšalo število inozemcev od 687.326 na 634.038. Kljub nekoliko nazadujočemu prihodu tujcev pa se je povečalo število nočnin, in sicer od 5.265.600 na 5.289.113.

Zadovoljiv je bil lani tujski promet predvsem v Sloveniji, kjer je obiskalo naše kraje 190.672 tujcev, za 11.285 več kot leta 1936, dočim je število nočnin za malenkost nazadovalo, od 999.387 na 998.732. Zlasti se je dvignil dotok tujcev iz inozemstva, od 51.857 na 56.190.

Po računih merodajnih mest znašajo dohodki našega narodnega gospodarstva od tujskega prometa na leto okroglo 510 milijonov dinarjev od domačih turistov in

340 milijonov od inozemcev, skupaj torej 850 milijonov dinarjev. Ker pa prihaja k nam približno trikrat toliko tujcev kakor potuje naših v inozemstvo, gre našemu narodnemu gospodarstvu v prid dobrih 150 milijonov. Če pomislimo, da dosega saldo naše tujskoprometne bilance že polovico salda naše lanske trgovinske bilance, potem je pač pričakovati, da bodo merodajna mesta in sploh vsa naša javnost v bodoče posvečali še večjo pozornost razvoju našega tujskega prometa in vsestransko podpirali stremjenja za njegovo pospeševanje.

Razveseljuje je ugotovitev, da zavzema tujski promet Slovenije že dobro petino celotnega turizma Jugoslavije. Zato se lahko reče, da so imeli naši kraji lani od tujskega prometa najmanj 170 milijonov dinarjev dohodkov, kar dovolj jasno govori za voliko važnost tujskega prometa za gospodarstvo Slovenije.

g. **Cena živini** se je na sejnih na Hrvaškem gibala v preteklem mesecu Juliju za vole 4.50—6, bike 4.25—6, krave 2.75—4.50, telice 4.50—5.75 in teleta 5—6.75 dinarjev za kilogram žive teže. Pitane svinje so se trgovale po 8—9.50, mesnate svinje pa po 7—8 dinarjev za kg.

g. **Dež, vreden skoraj milijarde.** Dež, ki je padel zadnje dni več ali manj po vsej Jugoslaviji, je sicer marsikateremu izletu prekrizal račune, tako tudi posetnikom in prodajalcem Mariborskega tedna, kmetu pa je prinesel obilen blagoslov. Po vestih iz raznih krajev je suša, ki je trajala že več mesecev, zelo škodovala koruzi in so računali, da je bo komaj polovica lanske. Dež pa je rastlino hitro popravil. Koruza si je naglo opomogla in kaže zopet prav dobro. Isto velja tudi za druge kulture, ki so takisto zelo trpele vsleu suše. Računajo, da je poslednji dež obvaroval našo državo na poljih za približno pol milijarde dinarjev škode.

g. **Premogovnik v Trbovljah** bo tudi ves mesec avgust razmeroma dobro zaposlen. Naročila se gibljejo v dosedanjih mejah, tako da bo delavstvo skoraj vse dni v tednu zaposleno.

g. **Živinska razstava** bo v Mozirju 27. avgusta. Priredi jo tamošnja živinorejska zadruga. Razstavljenih bo 49 plemenskih govedi domače bele, takozvane marijadvorske pasme.

g. **Od lanske letine koruze**, ki je izpadla zelo dobro, je bilo v tekoči kampanji do konca maja izvoženih 60.700 vagonov v vrednosti 614 milijonov dinarjev. Nad polovico te množine je šlo v države, ki plačujejo koruzo z devizami.

g. **Beograjski industrijalci** ne bodo sklepali z delavci kolektivnih pogodb. Ta odločitev je plod ankete, ki sta jo priredili beograjska industr. komora in Združenje industrijalcev. Rezultat ankete je

ta-le: 1. Kolektivnih pogodb se ne bo sklepalo, ker je želja industrijalcev, da sami regulirajo delo v svojih podjetjih v duhu obstoječih zakonskih predpisov. 2. Kjerkoli je mogoče, naj industrijalci sami povišajo mezde, če so prenizke. Industrijalci bodo storili vse, kar je v njihovi moči, da zboljšajo gospodarski položaj svojih delavcev-sodelavcev. Oni hočejo to storiti iz svoje volje, ker želijo naglasiti, da delavci nimajo boljših prijateljev od svojih delodajalcev.

g. **Uvoz živine v Italijo** je ustavljen do decembra. To je sklenilo italijansko ministrstvo financ v sporazumu z ministrstvom korporacij. Ukinitve uvoza velja za vse države.

g. **Motorni vlaki na progi Niš—Beograd** —Zagreb naj bi se po načrtih generalne direkcije državnih železnic uvedli že s prihodnjim voznim redom. Sedaj so v pogajanjih zaradi dobave petih garnitur vlakov, ki se bodo takisto gradili v Tvornici vagonov v Brodu, motorje pa bi dobavila tvrdka Ganz v Budimpešti. Motorni vlaki bi vso razdaljo prevozili v 6¼ urah, doslej pa rabijo dobrih 12 ur.

g. **Za novo bosansko transverzarno železnico Čačak - Banja Luka** je bila te dni prva licitacija za oddajo del na progi Valjevo - Pričević. Licitacije se je udeležilo šest tvrdk, vse domače.

g. **Nacionalizacija sladkornih tvornic v Bolgarski.** Skupina glavnih konzumnih in poljedelskih zadrug na Bolgarskem je kupila te dni dvoje sladkornih tvornic v Rusu in Plovdivu za 100 milijonov levov. Doslej so bili lastniki tovarn Italijani in Belgijci.

g. **Velike prodaje bakra** je bilo zaznamovati te dni na londonskem tržišču. Kot kupci nastopajo v glavnem Nemčija, Rusija in Japonska. Baker kupuje skoraj izključno le vojna industrija. Po-

vpredna cena je sedaj 10.4 centov za funt, franko angleška luka.

g. **Dobave.** Zbornica za TOI objavlja spisek raznih javnih ustanov, ki razpisujejo dobave, licitacije, prodaje itd. Spisek je interesantom v našem uredništvu na razpolago.

KOMORNI PEVSKI ZBOR PRAŠKEGA KONSERVATORIJA

je na svojem včerajšnjem mariborskem koncertu dosegel mogočen uspeh. Nudil je pestro revijo češkoslovaških ter južno slovaških narodnih pesmi, ki so jih priredili skladatelji V. Žganjec, J. Malát, B. Čeně, V. B. Aim, J. B. Foerster, J. Slavenski, J. Plavec, S. Mokranjac, E. Adamič, F. Lýsek, R. Matz in E. Hula. Pevsko zborno tehniko obvlada zbor odlično; kljub temu, da so vsi solisti, zavoljo česar bi utegnili nastati jakostna nenotnost, so pevci v skupnosti izenačeni ter ustvarjajo pevski corpus, kakršnega slišimo pri nas le redko. Zbor pa ni izvrsten zgolj s tehnične strani, kjer je pokazal vse odtenke sistematične glasovne izobrazbe, temveč tudi interpretacijski: zajema v globino, zavoljo česar je njegovo izvajanje bogato izrazilo vso čustveno razgibanost notranjega življenja, vloženega v prekrasne narodne muzikalne umetnine. V celoti je zbor na visoki umetniški stopnji ter je popolnoma razumljivo, da ga je občinstvo sprejelo s priznanjem in navdušenjem. Dirigiral je je Oskar Danon, absolvent dirigentske šole moster Dēdēčka, ki deluje že več let zelo uspešno na praškem konservatoriju. Danon je izklesal svoje delo do izrednih fines ter ima veliko razumevanje za stilno dovršeni prikaz narodne zborovske literature. Nedvomno je velikanski umetniški uspeh včerajšnjega koncerta v prvi prsti zasluga tega mladega nadarjenega in ambicioznega dirigenta, ki mu bodočnost spriču njegovih odličnih kvalitet obeta ploden in širok razvoj. Program je izpolnila s solističnimi točkami prav tako izvrstna pianistka Marija Knotkova, absolutna mojsterske šole prof. V. Kurza. Z dovršeno tehniko in pravilnim doživetjem interpretacijske strani je podala dve klavirski skladbi B. Smetane: »Iz čeških plesov« (Medved, Kokoška) ter J. Luka »Vaško serenado« in zasanjano, globoko občuteno »Ljubavno pesem«. Tudi M. Knotkova je dosegla vsestranski zaslužen uspeh. Včerajšnji koncert je bil pomemben kulturni dogodek, ker je bil umetniški dovršeno zaključen ter nam je v blesteči obliki posredoval estetski užitek prvega reda. dc.

Sah

š. V tretjem kolu XV. narodnega amaterskega turnirja v Osjeku, je Sikošek nepričakovano izgubil nasproti Rabaru. Šiška pa je v dobljeni poziciji prekinil v igri z Martiničem. Lešnik je podlegel Rajkoviću. Stanje točk po tretjem kolu je naslednje: Rajković 2 in pol, Carev, Miler, Rabar in Šubarić 2, Avirović 1 in pol »1), Sikošek 1 in pol, Šiška 1 (2) itd.

ga kupili, ali pa sta nam ga oče in mati prinesla iz mesta.

Pri sosedovih kajpada nisi smel reči za kruh, celo malce braniti se je bilo treba, če so ti ga ponujali, in ponavljati: »Nisem lačen.«, pri čemer so pomagali tudi domači: »Ne, ni lačen, pravkar ga je pojedel lep kos!« Dobro, da sosedovi, dobra stara Kranjica ni nič dala na take besede in je rekla: »Ne pravi, otrok bi vedno jedel, tudi pri nas smo imeli maled.« Navada je bila lepa in sosed je prinesla kruh, ki je dišal bolj kakor domač. Otroci smo morali poprositi, nekateri celo skeniti roke in se zahvaliti, preden smo zasadili zobe v dobri sosedov kruh. Dá, prositi za kruh je bilo treba precej dolgo; tudi še takrat, ko si že priganjal živino oraču, že sušil na travnikih in že pasel; prenehalo je to, ko si prijel sam za plug in izoral prvo brazdo ter se uvrstil med kosce. — Tako je človek rasel od omačem kruhu in njegov odnos do njega; vse je teklo v neki tesni čeprav nikjer napisani in zapovedani povezanosti. Kjer ni šlo zlepa, je pela šiba; po navadi je dosegla svoje.

(Dalje.)

Ma' položil dar domu na olta

vi, da smo bili z mlatici vred črni ko vrage, kar se nam je še nekam imenitno zdelo. Potlej smo gonili vejalnico in brodili z rokami po očiščenem zrnju, ki je uatekalo v nečke. Mleli smo ga doma, ker smo imeli mlin, po kočah pa so ga otroci mleli na žrnje. Vstal si zarana in mel do poldne, da si zmlel za kolač kruha. Tak žrnjski kruh je bil črn in resda dvakrat grenak. Vedeli smo ga ceniti.

Ko se je mati pripravljala na peko — včasih enkrat na teden, pozneje, ko nas je bilo več otrok, tudi dvakrat — in postavila kvas, je zavladala vselej nekaka tiha svečanost po hramu. Nihče ni smel po nepotrebnem prihajati v toplo zakurjeno sobo in jo zračiti, ker bi se kruh prehladil. Samo mati je prihajala in se ustavljala ob nečkah za pečjo kot ob bolniku. Odrgrinjala je skrbno prekrito in nekam sivkasto testo, ki je kipelo ko trebuh noseče ženske. Ko so razlezli trije križi, ki jih je mati udarila po zamešenem testu, je razdevala testo v krnice in slamnjake, in otroci smo ji ga pomagali znositi v razgreto peč. Ta nošnja se je mogla vršiti naglo, kajti drugače bi se preveč razhladila vroča peč. V vsem, kar se je ravnalo z moko, da je postala

kruh, je bilo nekaj obrednega: od prilivanja vode do treh križcev, ki so se razlezli... in še naprej. Če se je peka skvarila in se ni kruh spekel, kakor bi se mogel, je bil prepri v hiši. Oče je krivil mater, da ne ve speči kruha, ona pa nje-ga, da ni pripravil prave moke.

Vselej, kadar je bil prinešen nov kolač na mizo, je oče vzel nož, prekrizal kruh po spodnji strani, rekel natiho: »Križi božji!« ter ga prerezal. Otroci smo stali okoli njega in zahtevali, da nam odreže »okoli hrama«, kar je pomenilo precejšen kos, odrezan od srede kolača do kraja. Tak kos je bil po navadi tudi precej širok, da nismo mogli skoz jega kukati na Pohorje.

Tudi v šoli smo se učili glede kruha; brali smo Slomškove drobtinice in si ponavljali:

»Če pade kruhek ti na tla, poberi in poljubi ga!«

Prav nič pa nismo vereli učitelju, ko nam je razlagal o zdravem črnem kruhu. Mi smo bili vedno lačni belega. Tega so pekli doma vsake velike svetke, ob gostijah, kratkih in podobnih redkih dogodkih. Pekovskega kruha pri nas nismo kupovali; srečni smo bili, če smo dobili po nedeljah kak dinar, da smo si

Zanimivosti

Yenan — glavni stan kitajske 8. armade

Yenan je sicer neznatno, a več kakor dva tisoč let staro mesto na križišču karavanskih cest iz centralne Azije, v Sianfu, ki je bil nekdanji sedež kitajskih cesarjev. Še danes je tam vse polno starih kamenitih obočev in spomenikov, ki pričajo o dobi, ko je Yenan cvel kot izhodišče cesarskih karavan v srednje Azijo. Ko pa so se cesarji preselili v Peking, je Yenan izgubil na važnosti in pomenu. Šele, ko ga je 1936 zavzela znamenita 8. armada se je zopet začel razvijati in rasti. Tisoči vojakov, študentov in strankinih funkcionarjev so se priselili in nastala je prava stiska za stanovanja, kasarne in urade. Toda Kitajci so si znali pomagati. V ilovnatih gričih, ki jih je tam vse polno, so si izdolbili — prav kakor prebivalstvo v Šansiju in Šensiju globoke jame in se v njih nastanili. Stroški so bili seveda malenkostni. Razen tega so te jame najbolj varne pred japonskimi bombami. Toda teh jam niso uporabljali samo kot podzemeljska stanovanja — v njih so naselili šole, univerze, bolnice in celo — banke. Kljub temu hva-

lijo tujci, ki jih je tam jako mnogo — bodisi kot instruktorji ali opazovalci, izredno čistost, ki vlada v mestu.

Pa oestah je videti vse polno japonskih uniform. Toda to niso vojni ujetniki, ampak regularna kitajska armada, ki se poslužuje japonskih oblek in orožja, ki so si ga priporili. Treba je štediti...

Japonskih ujetnikov je v mestu le malo. Nezastraženi hodijo okoli in se preživljajo s poučevanjem — japonsčine, kajti vsak kitajski vojak mora znati nekaj japonskih stavkov: „Tovariš, predaj se!“ „Ne bomo te umorili, saj smo si bratje!“ in podobno.

V Yenanu imajo poleg nove tiskarne, ki je nastanjena v starem samostanu tudi radio sprejemno postajo, ki je v stalni zvezi s fronto in s stenskim časopisom obvešča občinstvo o uspehih in neuspehih domačega orožja.

Če hodi človek po oestah tega prenovljenega mesta razume Čangkaičko izjavo:

„Čim dalj traja vojna, tem močnejša bo Kitajska.“

RUSKA EMIGRACIJA V JUGOSLAVIJI

Po podatkih ruske komisije za pomoč ubežnikom, živi pri nas okoli 31.500 ruskih emigrantov. Prva leta po vojni jih je bilo 45.000. Od takrat do konca preteklega leta jih je umrlo okrog 7.000, a rodilo se jih je samo kake 3.000. Število umrlih je bilo vedno večje od števila rojenih. Tudi število porok med emigranti stalno pada. Po podatkih ruske pravoslavne cerkve v Beogradu je bilo sklenjenih 1. 1929 109 porok, leta 1937 pa samo 53.

Ruske šole pri nas imajo vse pravice kakor naše, ker poučujejo po našem učnem načrtu. 1923. leta je bilo v Jugoslaviji 13 ruskih srednjih šol; od teh poučujejo danes samo še 4 ruske srednje šole. To so moška in ženska gimnazija v Beogradu ter kadetski korpus in ženski institut v Beli Cerkvi. 1923. leta je obiskovalo te šole 2.577 dijakov, letos jih je obiskovalo 857. — Različno osnovne šole po Jugoslaviji 611 učencev; vadržuje jih Državna komisija za pomoč ruskim beguncem s sodelovanjem ruskih kolonij po naših krajih.

ODLOMEK IZ ŠPANSKE ZGODOVINE

Sedanji vojni dogodki v Španiji močno spominjajo na čas pred 2157 leti. Takrat je v istem času, v poletju, stal ves polotok v plamenih vojne furije. V teku osvajevanja Hispanije se je kartažanski vojskovodja Hanibal vrgel na Sagunt, ki so ga bojevit prebivalci junaško branili. Osem mesecev se je držala trdnjava proti divje naskakujočim Kartažanom. Ko so se pričela rušiti zidovja, so se Saguntani branili dalje pod razvalinami. Ko so slednjič uvideli, da bo trdnjava padla, so zažgali na trgu veliko grmado. Mnogi meščani so se vrgli v plamene, v prostovoljno smrt. Mnogi pa so se z ženami in otroci zapirali v svoje hiše, jih zažgali in v njih zgoreli. Kartažani so se za to trdovratnost branilcev strašno maščevali: kar je bilo še moških živih, so vse pobili, ženske in otroke pa kot sužnje razdelili med vojake.

NADLEŽNI VELBLOD V PARIZU

Na lanskeletni svetovni razstavi v Parizu so imeli Parizani posebno atrakcijo z velikim velblodom, ki ga je bil pripeljal na razstavo Ben Motkar iz Tunisa s prav posebnim namenom. Za nagrado petih frankov je mogel namreč na njem jezdit kdorkoli ter tako poizkusiti, kako mu kot Evropecu pristaja jezda na velblodu. Tunizanu Benu je šel posel slajno izpod rok, tako da se mu ni dalo več nazaj v Tunis s svojim velblodom. Odločil se je, da bo ostal v Parizu in preživel ter na spomlad znova začel služiti donarce. Sprva je imel velbloda na prostem, ko pa je zima le prehudo pritiskala, je velbloda enostavno odvedel v svoje stanovanje v ulici des Feuillantines. S tem pa je zagrešil po pariških pojmi veliki greh. V hiši so začeli

ozerčeno protestirati vsi najemniki in groziti, da bodo velbloda napadli tudi dejansko. Naposled pa je hišni lastnik Benu odpovedal stanovanje. Vendar pa stvar z delozacijo ni šla gladko. Ben se je uprl ter na podlagi najemne pogodbe dokazoval lastniku, da mere imeti najemnik v svojem stanovanju tudi živali, kakor n. pr. pse, mačke in podobno. Hišnemu posestniku ni torej preostalo ničesar drugega, kot da je posegel po težbi. Šel je in težil nadležnega — velbloda. Obični Tunizan pa si je pridobil slavnega francoskega odvotnika Théodora Valeneyja, ki je znan zagovornik in obenem velik dovitež na sodišču in pri razpravah, tako da čisto reši svojega klijenta s dovitežom ali fino šalo. Parizani so prepričani, da bo tudi tokrat njegov klijent — velbloda — zamotano pravdo dobil brez nadaljnega.

× **Charley Chaplin napravila nov film.** Ta znani filmski komik, pisatelj in režiser namerava prikazati v novem filmu brezdomca. Junaka preganjajo po svetu vse moderne nesreče; policija mu je nenehoma za petami. Končno le prijadra v »Nobeno deželo«, kjer najde mir. V tej »Nobeni deželi«, nekaki sodobni Indiji Koromandiji ni ne policistov, ne carinikov in ne granicarjev. Za sodobno umetnost je vsekakor značilno, kako in na kak način ta ameriški avtor v tem nemem filmu kritizira današnji družbeni ustroj.

× **Komemoracija**, ki so jo priredili v Moskvi ob desetletnici izginotja herojskega raziskovalca in znanstvenika Amundsena, nam je znova osvežila napete trenutke pred leti. Amundsen se je dvignil takoj, ko je zvedel za katastrofo, na letalu z napisom »Latham 47«. Na polotu ga je spremljal znani francoski polarni raziskovalec Guilboud. Že drugi dan jima je nagajal vihar. Približala sta se ponesrečeni posadki iz »Italije«, ali polarni viharji so bili premočni, da bi mogla pristati. Obenem je prešla sleherna sled za njima. Ledeni viharji so prekrili žali herojski načrt in ju uničili. Skoraj mesec dni je križaril ruski ledolomilec »Maligin« okrog kraja nesreče, ali zaman. Rešiti so večji del posadke iz »Italije«, Amundsena ne. Še isto leto so našli ruski mornarji desko, iz katere so razbrali napis: »Latham 47«; našli so jo v bližini norveške obale. Pozneje so Norvežani z gotovostjo dognali, kje približno leži hladni grob junaškega znanstvenika. Bo nekje v bližini Medvedjega polotoka in nekaj pred Špicbergi. Tako je Amundsena pokopala tajna, ki jo je hotel razkriti in jo premagati, ko je 11. dec. 1911. osvojil Severni pol in ga še 12. maja 1926 preletel z letalom.

× **Topovska krogla v drevesu.** V občini Salama, na Bavarskem, so porušili 150 let star javor. Pri tem so našli v notranjosti dobila topovska krogla iz časov, ko so se v Allgäu Napoleonovi vojaki bojevali z Avstrijci.

× **Poljski ataše se zaletel z avtom v mrtvaški voz.** Poljski ataše K. Wierzbionski je zadel na poti v Karlove Vary v mrtvaški voz. Težke se je ranil in si prelomil obe nogi. Njegov spremljevalec je bil na mestu mrtev.

× **Junaški župnik.** V občini Čabdi (Madžarska) so se pri mlatvi splašili štirje konji, upreženi v voz, zvrgli voznika in dirjali proti 120 delavcem, zaposlenim pri mlatilnem stroju. V zadnjem trenutku se je evangelijski župnik Aleksander Horvath, velikan po postavi, povzpel na voz in je konje, ki so se trikrat poizkušali zaleteti med delavce, okrenil v polje, kjer jih je šele po enurni divji dirki mogel ukrotiti in pomiriti. Ko pa je župnik hotel stopiti z voza, se je prijel za sree in se zgrudil mrtev na tla. Od prevelikega napora ga je zadel kap.

× **Vladar 12.000 otokov.** To je sultan Hasan Nurudin Iskander II., ki ga bodo te dni v navzočnosti zastopnika angleške vlade kronali za kralja. On je vladar maledivanskega otočja v Indijskem oceanu (800 dmič od Ceylona) in ima svojo rezidenco na otoku Mali. Ponosno se imenuje vladarja 12.000 otokov in 13 pokrajin, dasi jih v resnici ni veliko. Prebivalstvo je mohamedanske vere in šteje kakih 70.000 duš.

× **„Jaz sem car!“** V domu ruskih emigrantov v San Franciscu je bivši polkovnik caristične ruske armade Bogdanovič naenkrat zblaznel, pograbil sekire in z vzkrikom: „Jaz sem car Nikolaj, jaz hočem pobiti boljševike!“ planil nad upravitelja tega doma, barona Kerfa, in druge tovariše. Alarmirana policija je še pravečasno prišla, da je preprečila večje nesreče. A šele po hudi borbi so mogli ponesrečnega moža razorožiti in zvezati. Medtem je bil že težke ranil pet svojih prijateljev, ki jim zdravniki upajo rešiti življenje. Bogdanoviča so prepeljali v bolnico.

× **Dame — cestne pometalce.** Remunski listi poročajo o koruptivski aferi, ki je dvignila veliko prahu. V mestni upravi v Soroej je revizija ugotovila velike sleparije, vsled katerih se mestne finance oškodovane za težke milijone. Višek vseh sleparij pa je to, da je bilo več dam iz odličnih družabnih krogov nastavljenih kot cestne pometalce in so skozi leta prejemale plače, dasi nobena niti enkrat ni vzela v roke kake cestne metle. Državno pravdnštvo je uvedlo strogo preiskavo.

× **Nenavadna ljubavna tragedija** se je odigrala v Ponte Pattolo v Italiji. Tam je 70 letni delavec Santovecchio svoje 78-letno ljubico, ko sta se iz malenkostnega vzroka sprla, s palico tako silovito udaril po glavi, da ji je prebil lobanjo in je starca kmalu izdihnila. Starca morilca so zaprili.

× **Pes rešil otroka.** Iz Regensburga poročajo: Neka mlada zakonska dvojica je s triletnim sinčkom napravila izlet k Donavi. Tam se je otrok igral z ladjico in pri tem padel v vodo, ki ga je odnesla, ne da bi oče in mati, počivajoča na bregu, to opazila. Šele ko je mlmo njiju pla-

nil v vodo velik pes volčjak, sta videla, kaj se je zgodilo. A njuna prestrašenost se je takoj spremenila v radost, kajti pes je že bil pograbil otroka in ga živega prinesel na breg. Štirinožni reševalec, čegar lastnik je neznan, se je očitno potepal okoli, zapazil kaj se je otroku zgodilo, in mu takoj priskočil na pomoč. Po svojem junaškem činu pa se pes niti pohvaliti ni pustil, nejevoljno je zarenčal in se nato izgubil v logih.

× **Devet novinarjev je našlo smrt pod ruševinami letala.** V bližini Debrecina se je dogodila strahovita letalska nesreča, ki je zahtevala smrt devetih madžarskih novinarjev. Novinarji so se peljali na letalski miting, ki bi se naj vršil v Debrecinu na Madžarskem.

× **»Rdeče morje«** v Benetkah. V tovelskem jezeru v Benetkah opažajo že nekaj dni, da voda rdeči. Pojav je nastal vsled velike množine sladkovodnih alg: Preiskuje ga naravoslovni muzej v Benetkah.

× **Novo uniforme** dobijo italijanski državni uradniki. Zimske bodo iz temnomodrega sukna, letne pa iz belega platna.

× **Prepožrešna lisica.** Kakor poročajo iz Uebewila v Švici, je tam ponoči v neki kokošnjak prišla lisica in podavila vseh 120 kokoši. Pri tem se je tako nažrla, da ni mogla več pogledati in tako jo je doletela zasluzena smrtna kazen.

× **Patriotičen samomor.** V Tokiu si je s sabljo prerezal grlo 80 let stari upokojeni generalni major Nishiyama. Zapustil je njemu, v katerem pravi, da mu vest ne dopušča, da bi mirno živel v penziji v času, ko je domovina stiski. Nishiyama se je bil udeležil rusko-japonske vojne 1904-05 pred Port Arthurjem kot poveljnik polka.

× **Nov polet v stratosfero** hoče tvegati v septembru poljski kapitan Burzynski. Balon, ki ga gradije v Varšavi, bo največji izmed dosedanjih stratosferskih balonov, pri tem pa tudi najlažji. Ves iz jekla in aluminija bo imel polovico manj teže, kakor balon ameriškega majorja Stevensa, ki je leta 1935 dosegel višino skoraj 23.000 metrov in postavil s tem svetovni rekord. Veliko instrumentov, ki so takrat služili Stevensu, bo vzol s soboj tudi Burzynski. Stavila mu jih je na razpolago ameriška National Geographic Society.

× **Stare pariške tramvajske vagone** namerava kupiti država Mandžukuo. Vrhijo se že pogajanja s pariško tramvajsko družbo. Gre za nakup kakih 2000 električnih vozov, ki so večinoma še v brezhibnem stanju.

× **Podzemeljsko gledališče.** V rübenlandski podzemski jami v Harzu se nahaja edinstveno gledališče v Nemčiji. V Baumannovi jami, ki je ena najlepših podzemskih jam v Nemčiji, so v Goethejevi dvorani napravili naravno gledališče za ljudske igre, na katerih pa smejo nastopati samo laiki.

Razno

JABOLKA

po din 2— za kg oddaja Kmetijska družba. Meljska c. 12. 60

NOVO! NOVO!

Sprejem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehnice in uteži. Izdelava precizna, cene zmerni! Makso Kort, Aleksandrova 19. 70

IZBORNO ŠTAJERSKO VINO IN TSCHELIOJEVO PIVO dobite na Mariborskem tednu v šotoru Prešernova klet. V Prokornovi in Gosposki ulici. Priporoča se Trafenik Karl in Angela. 78

MADRACE OTOMANE KAUCE izdeluje solidno in poceni M. Šterbal Meljska 2. 124

KOCE ODEJE iz vate, volne, nuha, kakor tudi svilu in klate za odeje kupite najceneje pri tvrdki »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 185

SPREJMEM DIJAKINJO

nizjih razredov srednjih šol iz boljših družin. Pomoč pri učenju. Naslov v upravi tega lista. 229

GOSPOD

ki me je danes iskal za mesto hišnika naj pustil naslov v upravi Večernika, da se javim z ženo pri njem. 237

GOSPODA

ali gospodično sprejem v vso oskrbo. Krpanova ulica 25, Studenci. 249

Posest

VEČ STAVBENIH PARCEL na prodaj. Lepa lega. Vprašati: Stelvik Katarina, Studenci, kopališče. 240

Službo dobi

Iščemo **RAZNAŠALCA KVASA** z lastnim kolesom in nekaj kavelje. Vprašati pri Vrhuncu, Malstrova 17. 234

VEČ TAPETNIŠKIH PO-

MOČNIKOV sprejme takoj »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 238

Stanovanje išče

DIJAŠKA STANOVANJA za dve mlajši srednjošolski iščem. Prednost, kjer možna nemške konverzacije. Naslov v upravi. 178

Ostanki

posebno poceni

Tekstilna Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

Prostovoljna licitacija

pohištva in drugih predmetov bo v soboto ob 3. uri v Frančiškanski ulici 2/II.